

Expertise des immeubles (un reg. in-fol.).

Une liasse de pièces relatives à la liquidation de deux créances à charge de la Compagnie Asiatique de Trieste et de Fiume, provenant d'une promesse faite par les directeurs de cette compagnie en 1783 et 1784 au profit de L. HOYS-FLANDRIN, liquidées en 1813, 1819, 1821 et 1826.

Diverses liasses relatives au décès de François HOYS (lettres de faire part, images mortuaires, etc.).

Liasse n° 7

Correspondance commerciale de François-Antoine HYE-HOYS (début de XIXe siècle) (plusieurs liasses).

Liasse n° 8

Correspondance adressée à Laurent Jean HOYS à Gand.

Une liasse de lettres de la veuve Ph. DARROT, de Paris, née Hélène CLAYA (1778-82) (le 23 novembre 1781 elle écrit qu'elle cède ses affaires à son gendre M. LE SECQ).

Une liasse de lettres de M. LE SECQ, de Paris, scellées de cachets aux armes royales de France, avec la légende "Ferme du Roi" (1782-1797).

Une liasse de lettres des frères SMITMER, banquiers à Vienne (1788-1791).

Une liasse de lettres de la firme LAVABRE DOENER et Cie. de Paris (1777-1785).

Liasse n° 9

Pièces comptables de Laurent HOYS (pièces comptables, contrats d'assurances, quittances, pièces de procédure, etc.).

Liasse n° 10

Lettres de Laurent HOYS, consul de Pologne à Nantes, depuis son retour de Nantes en 1776).

Lettres de son successeur AERTS, à Nantes et de divers autres, depuis 1776).

JAN DE CLERCK, KUNSTSCHILDERS (8)

door Norbert HOSTYN

1919

Terugkeer van de familie DE CLERCK naar het zwaar beproefde Oostende. In 4 jaar tijd bleek nogal wat verdwenen uit het woonhuis en ook uit Jan's atelier.

Anderzijds bracht Jan DE CLERCK uit Engeland toch tal van opmerkelijke zaken mee. Achteraf gezien kan gezegd worden dat zijn verblijf niet zonder invloed is geweest. Daar immers ontstonden toch topwerken als "Regendag te Kingston", "Wenende vissersvrouw" en "Decemberdag" (beide laatste in het Museum voor Schone Kunsten te Oostende).

DE CLERCK ging volgens Karel JONCKHEERE erg fier op zijn "Engelse periode". Maar aldus de enigszins ironiserende JONCKHEERE, méér dan een foto van "A rainy day at Kingston" kon hij me niet tonen (1). Uit wat voorafgaat weten we dat er véél meer is geweest.

Terug thuis, en de vrede weergekeerd, werd al gauw overgegaan tot de heroprichting van "Kunst Genegen", nu in de zaal "Belgica" op het Hazegras. Er was weerom toneel, koor en orkest, maar nu ook een bibliotheek, een sectie "toegepaste kunsten" en een groep die de "cowboy's" heette.

In dit programma vinden we onmiskenbaar de stempel van Jan DE CLERCK terug. DE CLERCK werd tot voorzitter van "Kunst Genegen" verkozen en bracht al gauw zijn vrienden-kunstenaars er naar toe : Daan BOENS, Achille GERBOSCH, Carlos LOONTIENS, de VAN MULLEMS...

Zo nu en dan kwam Daan BOENS gedichten declameren, of kwam Olga CALMEYN een zangrecital geven. Mevrouw VAN MULLEM verzorgde piano-quatremaïns samen met haar dochter Simonne en Carlos LOONTIENS (stadarchivaris-conservator) werd populair met zijn hypnose-séances tijdens allerlei feestjes. Was er een gelegenheidsorkest nodig, dan zorgde Achille ZANDERS daarvoor.

In januari 1920 voerde "Kunst Genegen" onder leiding van Jan DE CLERCK het drama "De armen van Parijs" van BRISEBARE & DENEU op. Af en toe waren er ook theateravonden ingericht in het Hospitaal.

In 1919 reisde Jan DE CLERCK samen met zijn vriend Eugène-Achille GERBOSCH naar Venezia.

1920

Een lange reis naar Bretagne bracht nieuwe thematiek in Jan DE CLERCK's oeuvre. Jaren na die reis, waarin hij Morbihan en Finistère aandeed, schilderde hij nog Bretoense thema's.

Tal van "Bretoense" werken zijn ons bekend :

- "Bretoense huizen" (1920, eertijds verzameling ENDERSBY, Londen).
- "Hoekje te Vannes" (eertijds verzameling MORIS, Liège).
- "Lavoir te Vannes" (eertijds verzameling E.H. A. NICAISE, Oostende).
- "Bretoense rotskust" (eertijds verzameling M. DEPRAETERE, Gent).
- "Bretoense uit Morbihan" (verzameling J. MAES, Oostende).

Stilaan was in Jan DE CLERCK het plan gerijpt om een actie te voeren ter nagedachtenis van Edmond LAPON, de Oostendse toondichter (1858-1901), die in eigen stad steeds een beetje miskend was geworden (2). In 1920 was LAPON bijna 20 jaar dood, en in Oostende was er alleen de "Cercle Lapon" die concertjes organiseerde en zo de naam LAPON wat in eer hield.

Opmerkelijk overigens hoe weinig muziek van LAPON diezelfde kring programmeerde ! Dat alleen is al tekenend.

Jan DE CLERCK moet zich ergens nauw verwant hebben gevoeld met componist LAPON. Als kind uit het visserskwartier was ook hij uit een niet-artistiek milieu opgeklommen tot iemand met zekere naam in de artistieke wereld. En te Oostende was hij ook steeds de "eeuwige tweede" geweest, zo ondermeer toen hij het voor het ambt van muziekschooldirecteur moest afleggen tegen Léon RINSKOPF.

Binnen "Kunst Genegen" stichtte Jan DE CLERCK in november 1920 een "Comité voor het Monument Lapon", met als doel het oprichten van een klein monumentje om de gedachtenis aan de toondichter te vereeuwigen. Van in den beginne stond al vast dat Oscar DE CLERCK dit werk zou uitvoeren.

Jan DE CLERCK vond de volksvertegenwoordigers HAMMAN & D. SERRUYS bereid om als ere-voorzitters van het comité te fungeren. Jan

DE CLERCK nam zelf het voorzitterschap waar. Leden waren verder zijn broers Georges en Oscar, Daan BOENS, Albert BOUCHERY, Alphonse ELLEBOUDT, Carlos LOONTIENS, Théa MOREAU, Henri RAICK, A. SMISSAERT, Louis VAN BRANTEGHEM en Georges VERHAEGHE, Schepen voor Schone Kunsten. Er werd een intekenactie geopend (3).

Nog ten voordele van het Monument LAPON gaf "Kunst Genegen" op maandag 22 november 1920 een gala-avond. Er werd muziek uitgevoerd, ondermeer een ouverture van LAPON zelf. Jan DE CLERCK sprak over het leven en werk van de toondichter en Carlos LOONTIENS hield een causerie over "Oorspronkelijkheid in de kunst". De projectie van enkele LAPON-portretten besloot de avond (4). Het zou echter nog zeven jaar duren eer het monument er kwam.

Nog drukke dagen voor Jan DE CLERCK toen hij in december '20 met de toneelgroep van "Kunst Genegen" het stuk "De Hand Gods" van Jean DUCAJU opvoerde in het Casino de la Scala, Hertstraat, een gelegenheid waar normaal iets frivole zaken te zien waren.

(vervolgt)

(1) Karel JONCKHEERE, Waar plant ik mijn ezel ?, Brussel-Den Haan, 1974.

(2) Zie De Plate 82/161-164.

(3) Le Carillon, 3 november 1920.

(4) Le Carillon, 28 november 1920.

OOSTENDSE LIEDERSCHAT : O HEER, ZEGEN DE ZEE

Cantate n.a.v. de

BLIJDE INTREDE

VAN DEN HEER

H E N D R I K B A E L S

ALS GOUVERNEUR

DER PROVINCIE WEST-VLAANDEREN

TE OOSTENDE

OP 12 NOVEMBER 1933

Woorden H. BAELS

Muziek J. KEURVELS

O Heer ! Voor wien de Zee, of brandt of kalmt naar wille
Ziet op ons naar geweën, ziet op ons visscherswerk !
Uw kruis zij voor de zee een teeken om te stellen,
Uw kruis wees ons de hoop, het weze niet een zerk !

* * *

Wij zagen onze mannen ons kinders gaan ter zee,
Wij gaven brooze schuiten ons troost en liefde mée;
Wij vrouwen, voor ons mannen, wij buigen smeekend neder.
Wij Moeders roepen snikkend om onze kleinen weder.

* * *